

I skal sejre!

Taler

Bjørnstjerne Bjørnson

Dato

17 mai 1888

Sted

Kristiania Arbeidersamfund

- 1 Jeg er kommen her til Festen, alene fordi jeg har lovet det pr. Telegram; for I véd, man kan unddrage sig en hel Del Ting, men det, som en har lovet pr. Telegraf, det kan en ikke let unddrage sig. (Munterhed.) Jeg er oprigtig talt meget træt. Det at holde en Tale, ser I - om det nu er saadan at staa og rase og
- 5 skringe paa en stor Plads, se det kan enda gaa an; men hele den Spændingen Dagen forud og Dagene forud, den er forfærdelig, og forsaavidt skulde jeg gjerne bytte med den, som har det allerstrængeste Arbejde. Jeg er træt, men jeg har lovet det pr. Telegraf, og derfor er jeg kommen. Men nu skal I fritage mig for at holde en Tale. Jeg lover, og jeg skal holde, at jeg en anden Gang skal holde
- 10 en saadan. (Bravo!)

- Men naar I siger saadanne Ting til mig som dette, at, jeg ikke skal svigte jer Sag, saa klinger det saa bedrøvelig for mig. Jeg ved nok, det vil ikke sige, at det er min Vane overhovedet at svigte, men det er saa vemodigt, at der skal siges saadant til
- 15 os som dette, at vi ikke skal svigte jer Sag. For det første: jeg kan saa lidet med det. Er der noget i Verden, som jeg skjønner skal hjælpes, og som jeg ikke kan hjælpe, saa er det Arbejderstillingen. Der er noget tilbunds galt, og jeg kan ikke hjælpe. Og jeg synes ikke om denne ophidsende Maade, som mange forsøger at hjælpe jer paa. (Bravo!) Jeg tror, de har Ret, disse, som taler paa den Maade; jeg
- 20 tror, at der er særdeles meget at harmes over. Men overfor det, som har historisk udviklet sig, gaar det ikke an at tage de nulevende Mennesker, som om de var skyldige for alting. Det er det, jeg ikke synes om.

- Ja, hjælpe! Ja, hvis jeg kunde hjælpe, - jeg skulde hjælpe; og ud af den lille Evne,
- 25 jeg har, - jeg skal hjælpe til min sidste Stund. (Bravoraab og Haandklap; en Stemme: Bjørnstjerne Bjørnson længe leve!) Nej, vær nu stille. (Der tysses og der blir stilt.) Jeg vil bare gjøre nogle spredte Bemærkninger.

Jeg kom herved for et Par Kvelder siden, og jeg kom tilfældigvis med i jer

Komite, som skulde forberede 17de Maj. Saa fik jeg se Sverdrups Buste staa derborte paa det rene Flag, og I holdt paa her at forberede et Tog for almindelig Stemmeret; og jeg havde i mit Sind dette forskrækkelige, som han har sagt ved Kongens Bord, at det gjælder at holde Arbejderne nede, og jeg havde i mit Sind
35 dette forskrækkelige, som han sagde til Deputationen angaaende Hamarresolutionen, at der kan ikke regjeres med almindelig Stemmeret i dette Land; - da smilte jeg, da jeg saa Busten derborte. Der var noget i dette, som jeg nu angrer, og det vil jeg have rettet, - og det er det vigtigste, jeg har at sige her ikveld. Jeg angrer, at jeg smilte til, at hans Buste staar derborte paa det rene Flag.
40 (En Stemme: Den skal bort!)

Nej, den skal ikke bort, og det er det, jeg vil tale om. Det, som er blevet historisk, det skal man ikke skaffe bort. Der kommer vistnok en anden Historieperiode frem, - om den underkjender den Tid, som er gaaet, - den Tids Mænd, de har
45 fyldt sin Tid. Og om han, Sverdrup, ikke havde faaet vist det, som er Svagheden hos ham, ved at overtage en Stilling, som han af mange Grunde ikke er voxen, - om han ikke var kommen saa langt, som han er - om han havde stanset den Dag, vi havde vundet Adgangen for Statsraaderne til Thinget, - hvorledes havde han saa ikke staaet for os? Det er det Moment, vi skal holde fast. Vi skal stride imod
50 ham, naar han er os til Skade; men vi skal ikke glemme, hvad han har været for os. (Bravo!) Vi skal ikke flytte ham fra hans Plads; den er vel fyldt og netop paa det rene Flag. (Bravo!) Lad os bede ham om at gaa; lad os bede ham i strenge og bevægelige Ord om at gaa; thi han skader os, der han staar. (Bravo!) Men vi skal ikke flytte ham ud af vor Historie, - for det orker vi ikke; det er for svær en Plads,
55 han har skaffet sig. (Bravo!)

Se, som vi der behandler Sverdrup, saadan skal vi behandle alt historisk givet, og paa den Grund skal vi naa længere frem.

60 Jeg saa Jer idag marschere ind paa Pladsen. I skal have gaaet igjennem adskillig Disciplin som Forening, og I skal have gaaet igjennem adskillig Disciplin som spredte Samfundsviljer for at kunne marschere ind saa dygtig og ordne Jer saa prægtig, som I gjorde idag. Det vil jeg tage og flytte over som den Opgave, I skal have ogsaa i det andet store Samfundsarbejde, som I her forener Jer om. (Bravo!)
65 Om I paa den Maade viser, at I tilhører et historisk Folk, at I er gaaet ud af en Udvikling, som I ganske vist har løst Jer fra, men som I til en vis Grad respekterer, fordi den har Kjød og Blod i vort Samfund, - om I er kommet ud af den og længere frem, og I stiller Jer op - aandelig og legemlig - med den Orden

70 som idag - I skal sejre! (Stormende Bifald.)

Ja, paa denne Maade kunde jeg staa og snakke i hele Kveld. Men jeg har lagt
Mærke til, strax jeg kom ind, at Størsteparten af dem, som var her, var unge
Kvinder og Mænd, og jeg spurgte mig selv: Hvad er det i al Verden de vil? Aa -
75 aha de vil danse! (Munterhed; fra enkelte: Nej!) Og saalænge Ungdommen er
med, og er med paa den Maade den 17de Maj, at den kan danse, og det ikke i
Letsindighed, men af Livslyst, med Glæde, da er det ikke saa i Bund og Grund
galt i Samfundet endda. Da har I noget af det Sind, hvormed I skal erobre
Verden, saasandt I har Glæde i Sindet; thi hvad er Glæde? Det er Styrke!

80

I skal ha Dans - tak skal I ha for mig!

(Dundrende Klapsalver og Bravoraab uden Ende, Fanfarer)

85

Kilde

Chr. Collin og H. Eitrem (red): Bjørnstjerne Bjørnson. Artikler og taler, bd. 2. Kristiania 1912, s. 109-116.

90

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/i-skal-sejre>

95

100

105